

TIJDGENOTEN INTERVIEWS: DOLLY VONK

Inhoud

DE OGEN VAN DOLLY VONK.....	1
DOLLY VONK (1) DE BLINDE ACTRICE EN DAN BLOKKER'S FOTO'S VAN DE VOORSTELLING EN VOELEN.....	1
NAAR HET DANS/MIME VOORSTELLINGEN(1) OOGGETUIGEN VERSLAG EN FANTASIE	2
NAAR HET THEATER - OOGGETUIGENVERSLAG EN FANTASIE (2) MOEDER VONK.....	2
VOORSTELLING ZEELUCHT	2
JULES DE CORTE	3
HUMOR (1)	3
HUMOR (2) PUBLIEK VAN TAXI CHAUFFEURS.....	3
DE BLINDE ACTRICE GESTOPT MET ACTEREN OP TONEEL ?.....	4
GESTOPT MET ACTEREN OP TONEEL? (2)GEEN LUCHTGITAAR SPELEN	5
GESTOPT MET ACTEREN OP TONEEL? (3) (1) DIALOOG IN HET DONKER !.....	5
HANDICAP ALS THEATRALE KWALITEIT? NIET ECHT.....	6
GEEN THEATER MEER? OOK GEEN HOORSPLEN MAAR PODCASTS	6
BAANBREEKSTER?.....	6
HONDERD WORDEN MET TRANSPLANTATIE? LEVENSKUNST !.....	7

1

DE OGEN VAN DOLLY VONK

DOLLY VONK (1) DE BLINDE ACTRICE EN DAN BLOKKER'S FOTO'S VAN DE VOORSTELLING EN VOELEN

Nou want weet je wat het is...Een fotograaf die zegt meestal nooit wat, die zit alleen maar te fotograferen. Dus het kan aan mijn aandacht ontsnapt zijn, dat er iemand , Dan dus, in een rolstoel foto's te zat maken ofzo...

Of ik hem gevoeld heb? Niet helemaal hoor..Ik denk zijn hand..omdat hij had altijd zo'n servetring, waar-ie mee at. Dat ik dat wel gevoeld heb, ja. Ik ben zo visueel ingesteld he, dat als ik nou aan Dan terugdenk, ik zie hem zo voor me..Hoewel ik hem niet gevoeld heb, kan je nagaan. Ik weet niet hoe dat komt ook waarschijnlijk door de beschrijving van anderen: en zijn persoonlijkheid. Meer heb ik eigenlijk niet nodig...

En we zijn op tournee geweest naar het buitenland (nb Met Pleisterwoede) dus we hebben gereisd samen. En ik heb een keer bij hem gegeten. Daar is het bij gebleven, ik heb hem nog wel uitgenodigd. Maar ja, hier boven komen,weet je wel. Ik zei: er

zijn altijd mensen die kunnen wel zorgen dat je bovenkomt. Maar dat is er toen niet van gekomen. Ja..het was een beetje een andere groep waar-ie in zat..en hij was een stuk jonger..

NAAR HET DANS/MIME VOORSTELLINGEN(1) OOGGETUIGEN VERSLAG EN FANTASIE

Euhm..even denken hoor..ik moet natuurlijk wel een ooggetuigenverslag hebben van iets of voor-informatie hebben gekregen, neem ik aan. Ja en dan als het heel stil is dan hoor ik mensen bewegen en dan vul ik het met mijn fantasie allemaal in. Ja, het is natuurlijk een referentie kader van hoe ik mensen heb zien bewegen vroeger. En daar ja misschien is het nu allemaal heel anders dat weet ik niet en daar kom ik toch nooit achter..Ja...nou: artistiek? Ik vraag gewoon: wat gebeurt er nu? Het hangt er ook helemaal vanaf met wie ik naar een voorstelling ga he. Met wie ik kijk.

NAAR HET THEATER - OOGGETUIGENVERSLAG EN FANTASIE (2) MOEDER VONK

Mijn moeder heeft mij ook leren kijken...

En ik heb waarschijnlijk leren kijken hoe zij kijkt..

Dan kijk ik net als mijn moeder, vandaar dat ze zo'n goede ooggetuige verslaggever was.

Dat kwam omdat mijn moeder; die hield niet op met het beschrijven, weet je wel? Ja nou die keek zoals ik ook ben gaan kijken En alles in details.. kleine details.. op gebouwen en hoe dat in elkaar zat en hoe mensen eruit zien en zich gedragen..en alles en..ja.Het hangt er vanaf met wie ik op stap ben, hoe blind ik ben.

VOORSTELLING ZEELUCHT

Toen ik blind werd..Nee toen stortte mijn hele wereld in elkaar. Maar niet lang daarna eigenlijk, toen was er een feest in het Shaffy Theater, dat bestond toen zoveel jaar en toen kwam ik Jan Goes tegen, die assistent van de poppenspeler Feike Bosma was bij Fun House. En wij zijn toen allemaal ontslagen op een gegeven moment. En we kwamen elkaar weer tegen op dat feesten nou hij vroeg ook hoe het met mij ging natuurlijk en hij was bezig met een voorstelling te maken met twee grote gaten in een soort poppenkast..en daardoor..het heette Close Up...en door het ene gat zag je het in zijn geheel en door het andere gat zag

je het en detaille. O dat lijken wel twee ogen zeg ik, laten we samen een voorstelling maken.. (Voor de grap he?) Nou en dat leek hem helemaal geen slecht idee. Dus toen zijn we een jaar lang iedere week gaan brainstormen en hebben we.. een voorstelling gemaakt. Toen is-ie naar het Shaffy Theater gegaan en hebben we ook nog subsidie gekregen, dus het moest wel even van de grond. En zo hebben we Zeelucht gemaakt. Ja, er zijn opnames gemaakt, misschien heb ik daar nog wel een kopie van. Een meisje die op de filmacademie zat die heeft ons gevolgd zij heeft mij geïnterviewd voor haar eindexamen project. Heb ik nog in Kriterion gezien.

JULES DE CORTE

Welnee, nooit mee gewerkt. Nee, ik ben wel eens een keer bij hem thuis geweest met Coby Schreyer (de Novalty Sisters). Ik weet niet of je dat iets zegt. Nou dat was een van het Trio waar mijn moeder deel van uitmaakte vroeger. En die zijn altijd bevriend gebleven en toen dacht ze: nou misschien is het leuk als jij.. even met Jules de Corte kennismakt, want ik maakte vroeger altijd grapjes toen ik op de Kleinkunst Academie zat -van.. he omdat ik diabetes heb.. van : ja, nou je kan er blind van worden en dan zei ik van: naaah, dan ga ik wel een duo worden met Jules de Corte. Dat zei ik altijd een beetje met een grap he?

3

HUMOR (1)

Nou.. pfff.. dat is waarschijnlijk waar ik mee geboren ben.. Die heb ik niet opgebouwd. Jij kent mij niet van voordat ik blind was. Nou ja wat doe je met humor. Dat is een overlevingsmechanisme denk ik. Dat denk ik wel ja. Het zal wel iets Joods zijn. Van de kant van mijn Joodse vader. Jaja dat en fantasie dat is ook een manier om te overleven natuurlijk. Nou dat heb ik gelukkig ook..

HUMOR (2) PUBLIEK VAN TAXI CHAUFFEURS

O ja? Nou dat is.. dat weet ik natuurlijk niet. Ik heb het niet in de hand. Het floept er altijd.. uit.. Even een leuke anekdote misschien tussendoor. Ik zat laatst weer - **nou ja de taxi chauffeurs he, die zijn nu mijn publiek.**.. en toen laatst.. soms vragen ze heel geïnteresseerd van: goh, ziet U nou helemaal niks en dit en dat en hoe doet U dat allemaal enzovoorts - nou ja.. en laatst was er een taxi chauffeur en die heel geïnteresseerd is, zegt ie: maar je ziet helemaal niks. Nou ik ben zo nieuwsgierig wat ziet U dan eigenlijk. . eh.. letterlijk he.. wat zie je dan voor

kleur? En toen zei ik van: VIJFTIG TINTEN GRIJS..

Nou ja, dat soort dingen. De taxi chauffeurs die mij naar het ziekenhuis brengen en..de verpleging. Zo pffff zo banaal. Ik vind het zo banaal allemaal dus ik wil het een beetje verheffen boven de banaliteit...

DE BLINDE ACTRICE GESTOPT MET ACTEREN OP TONEEL ?

Nou het laatste wat ik gedaan heb, dat was met Suver Pleisterwoede..en ja..dat was ook niet mijn initiatief.

Hiervoor heb ik gewoon auditie gedaan. Vond ik ook hartstikke leuk om te doen, op het toneel dingen doen was eigenlijk een soort zoektocht. Ik heb de Kleinkunst Academie gedaan en daarna heb ik een aantal jaren gewerkt. Ik weet wat mijn zwakte was en mijn kracht. En toen werd ik hartstikke blind..enne : ja wat nu? Dan heb je het niet meer in de hand. Je beheerst het niet meer want wat de kracht was van mij, dat was vooral mijn expressie en mijn ogen. Dat was mijn sterkste troef eigenlijk. Ik ben lichamelijk -ik mankeer dan weliswaar niks qua handicaps of zoiets, maar ik ben ook niet het toonbeeld van het perfecte lichaam dat danst. Ik moest ik het van mijn expressie hebben, dat viel weg nadat ik blind was geworden dus: ja toen ben ik gaan zoeken. In mijn eerste voorstelling met Zeelucht toen deed ik zo veel mogelijk - toen zat het nog helemaal in mijn lijf- hoe ik me moest gedragen alsof ik zou kunnen zien op het toneel, weet je wel, wat ook vaak tot een misverstand leidde want dan had ik de hele voorstelling braaf goed gespeeld en toen boog ik naar het publiek na het slotlied en toen stond ik tegen de coulissen te buigen. Toen dachten de mensen van: huuh ? Wat is er met haar aan de hand? Dus tot toen kon ik ze nog allemaal voor het lapje houden..

En toen heb ik nog aan een hoorspel meegedaan. Toen zagen de mensen me niet en zoals iedereen dat vanaf een papiertje deed, moest ik het de nacht van te voren allemaal uit mijn hoofd leren..

Nou dat is ook geen doen. En daarna ben ik met Kleine Annonce begonnen. En door gewoon mezelf te zijn: Door niet te zien. Maar dat was ook weer zo heel ingewikkeld, want als je een prof bent, zal ik maar zeggen, dan beheers je de materie...en als je het maar laat aankomen op wat er toevallig gebeurd dan beheers je de materie niet. Ja maar kijk, het is allemaal goed en wel, je kan met improvisaties een fantastisch stuk maken. Maar op een gegeven moment moet je het gaan vastleggen wil

je..het twintig vijftig keer gaan spelen. En dat gaat dan niet..Nee nee..want ik vind nog steeds, dan beheers je de zaal niet. Want kijk, als je kunt zien op het toneel, dan kan er ook wel eens iets gebeuren en dan moet je ook improviseren. Dan zie je al iets aankomen en daar kun je op anticiperen...en dat kan je niet als je niets ziet, want dan wordt je plotseling voor een fait accompli gesteld. En dat kun je je in het dagelijks leven permitteren maar niet op het toneel..

Pleisterwoede. Dat was de derde poging, dat was iets dat ging over het wel of niet volmaakte lichaam. Het volmaakte en het onvolmaakte lichaam. Dat was hartstikke ingestudeerd en afgesproken. We zeiden : we gaan improviseren. Al makende improviseren. En Moniek Merckx die het regisseerde, die legde het vast en we hebben het wel honderdduizend keer gerepeteerd. Nee nee. En het was echt vanaf het begin dat wij op een rijtje gingen zitten op die stoelen en naar voren gaan en ons kunstje laten zien.

Kijk, zoals ik, ik had wel de neiging om ouderwets a la cabaret weet je wel, eventjes een beetje de lach oproepen. Ja dat werd wel degelijk afgestraft. Nee maar dat kwam niet van pas in deze voorstelling. En ik ben in dienst, ik was in dienst bij Suver Nuver, dus ik ga niet mijn eigen show daar staan maken.

5

GESTOPT MET ACTEREN OP TONEEL? (2) GEEN LUCHTGITAAR SPELEN

Wat ik geleerd heb en wat ik bij mezelf heb besloten: ik ga geen luchtgitaar meer spelen. Als ik optreed - en ik kan mij mezelf herinneren van vroeger, met ogen - dan sta ik nu alleen maar luchtgitaar te spelen en omdat ik vroeger in vergelijk een "virtuoze gitariste" was, ga ik dat niet meer doen.

GESTOPT MET ACTEREN OP TONEEL? (3) (1) DIALOOG IN HET DONKER !

Er was zo'n boot die heeft er een tijdje gelegen achter het Centraal Station. Dialoog in het Donker. Daar ben ik Gids geweest. Dus heb ik mensen in het Donker rondgeleid. Je moet dus zorgen dat ze niet van het pad afraken en niet plotseling gingen oversteken als het licht op rood stond. Dat was eh omdat ik iets wilde doen en dat leek me wel wat, ook voor mezelf. Dat je rondloopt in de duisternis met mensen die opeens niks meer kunnen zien. Dan ben je Heer en Meester. Dus kon ik zeggen, wat mij altijd gebeurde in het dagelijks leven. Het bij de hand nemen overal en nou andersom, dat is ook wel een leuke ervaring..

HANDICAP ALS THEATRALE KWALITEIT? NIET ECHT

Het is al zo lang geleden..Maar eh..het had iets te maken met kwaliteit. Jij noemde de handicap een kwaliteit.Terwijl voor mij het zo'n worsteling was om de kwaliteit van optreden..ondanks mijn handicap..en niet dankzij mijn handicap op niveau te krijgen. Dat was het cruciale...

GEEN THEATER MEER? OOK GEEN HOORSPELEN MAAR PODCASTS

Ja, lezen , lezen en en ik lees nu of ik volg nu podcasts. De grote Harry Bannink podcast ben ik nu aan het volgen, fantastisch is dat..

Ja, dat is weer zoiets, toen ik net blind was zeiden mensen ook allemaal, waarom ga je niet bij de hoorspel-kern werken. Maar zoals eerder gezegd , wat een onzin want als je bij de hoorspel dingen werkt, lees je het van papier. Ik heb wel braille geleerd, dat lees ik trouwens niet meer vanwege neuropathie in mijn vingers.Ik moet dus al die teksten uit mijn hoofd leren wat een ander zo van papier leest. Dus dat is nog al wat.

Ik heb met mijn nichtje voor haar eindexamen aan de Kunst Academie meegewerkt aan een video project gemaakt over haar overgroot-moeder, mijn stiefoma, zeg maar, gebaseerd op stapels essays en dagboeken. Want die schreef wat af..en : ik heb het voorgelezen. Ik heb mijn oma gespeeld zeg maar En zij heeft, met opname apparatuur, zin voor zin aan mij voorgezegd en ik heb haar toen nagezegd en dat heeft ze toen opgenomen en daar hoor je niets van als je de film "bekijkt".

En er was een van de docenten en die kwam op mij af en die zei: ooh, was U dat die dat voorgelezen heeft? Oh, wat bent U een goede stem actrice..! Nou dat vond ik wel leuk om te horen. Dus dat is het laatste wat ik gedaan heb.

BAANBREEKSTER?

Neenee. Ik ben niet zo'n baanbreekster nee. Ik ben door het noodlot, eerlijk gezegd gedwongen, zeg maar, op het experimenteervlak terecht gekomen. Omdat ik het niet laten kan zeg maar. Snap je? Kijk als ik gewoon realistisch ben - Ok, ik heb Klein Kunst Academie gedaan - had dan maar gewoon op kantoor ergens gaan werken of of iets dergelijks.

Maar dat dat..ja.. Ik heb niet voor niks dat vak gekozen. Het is mijn manier van leven.

Kunst wordt uit Leed geboren toch? Ja, want ik ken genoeg

kunstenaars en performers die helemaal niks mankeren. Hoewel ik de meeste mensen die op toneel gaan staan die hebben altijd wel een vorm van verlegenheid. Dat is wel iets dat ze moeten overwinnen...

HONDERD WORDEN MET TRANSPLANTATIE? LEVENSKUNST !

Nou er staat eventueel een transplantatie op het programma. Dat is nu de vraag: of ik daar überhaupt wel voor in aanmerking kom. Ik had gehoord dat dialyse dat, dat is een hele grote inbreuk op je hart en bloedvaten. Dat is niet levensverlengend..Naa, het is wel iets levensverlengend. Maar het tast je aan en dat wil ik helemaal niet. Ik wil gewoon... En toen zei ik tegen die dokter: Ja, ik wil wel honderd worden. Waarom ik honderd? Ja wil ik dan nog gaan optreden ofzo? Nou nee gewoon het Leven zelf..Ja... Enne toen zei hij: 'O O Nou U ziet er wel levenslustig uit'. Vandaar dat we het hele traject zijn aangegaan. En je krijgt maar een kans en die moet je ten volle benutten dat denk ik wel ja.

Nov 2017
Transcriptie en Titels Ingeborg Houwen
Interview en bewerking Joke Menssink

